

SAKKI ry:n lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle 14.7.2022

Asia: VN/18330/2022 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta

Yleiset kommentit

Kannatamme esitystä ja pidämme sitä hyvänä osaratkaisuna opiskelijoiden toimeentulon parantamiseksi ja työntekomahdollisuuksien edistämiseksi. Näkisimme silti tarpeellisena samalla korottaa opintorahan tasoa, sillä tulorajojen korotus koskee vain osaa opiskelijoista eikä paranna vähiten palkkatuloja saavien taloudellista tilannetta.

Lisäksi esitämme että samassa yhteydessä luovuttaisiin oppisopimuskoulutuksesta esteenä saada opintotukea.

Tarkemmat kommentit

Pidämme esitystä hyvänä ja allekirjoitamme sen perustelut hyvin suurelta osin: korotus mahdollistaa joustavamman työskentelyn ja parantaa toimeentuloa merkittäväällä määrällä opiskelijoita. Vaikka tulorajoja on vuodesta 2018 alkaen nostettu ansiotasoindeksin mukaisesti, on niiden lähtötaso ollut kohtuullisen toimeentulon kannalta matala eivätkä indeksikorotukset ole saaneet tai saa tätä eroa kurottua.

Vaikka pidämmekin itse esitystä kannatettavana, emme pidä hyvänä että keskeinen lähtökohta muutokselle on ollut opintotuen käyttäminen työllisyyspoliittisena työkaluna. Opintotukea tulisi kehittää opiskelijoiden toimeentulon tavoitteista lähtien ja opiskeluun keskittymisen mahdollistajana, ei käyttää sitä työllisyyspoliittisena porkkanana sen enempää kuin koulutuspoliittisena keppinäkään.

Asian tiedotuksessa tulee korostaa selvästi opintotuen ja yleisen asumistuen tulorajojen yhä vahvempaa eriytymistä toisistaan. Varsinkin tällaisessa tilanteessa jossa muutos hyvin merkittävä, voi tulorajojen erillisyyys jäädä helposti huomiotta.

Samassa yhteydessä esitämme että oppisopimuskoulutuksessa olemisesta esteenä opintotuen saamiselle luovutaan, eli että opintotukilain 6 § kolmannelta momentista poistettaisiin maininta oppisopimuskoulutuksesta. Keskeiset perustelut ovat pitkälti samat kuin tulorajojen korotukselle esitetyt: muutos mahdollistaisi opiskelijoiden paremman toimeentulon sekä työnteon ja opiskelun joustavamman yhdistämisen. Lisäksi muutos vähentäisi merkittävästi opintotuen keskeyttämisiä ja takaisin perintöjä sekä tarvetta hakea opintotukea uudestaan, mikä vähentäisi sekä opiskelijoiden että Kelan työmäärää ja helpottaisi opiskelijoiden paineita toimeentulon katkonaisuudesta. Samalla muutos lisäisi oppisopimuskoulutuksen houkuttelevuutta opiskelijoiden näkökulmasta. On ristiriitaista, että samalla kun muuta työskentelyä ja opiskelua sekä opintotuen saamista pyritään merkittävästi helpottamaan tulorajojen korotuksella, on pienenkin jakson suorittaminen oppisopimuskoulutuksessa este opintotuelle. Samoin on ristiriitaista, että pienipalkkainenkin oppisopimuskoulutus on este samalla kun korkeakouluopiskelijoiden työharjoittelu ei ole este samanaikaiselle opintotuelle. Myös oppisopimuskoulutuksen suhteen tulorajojen tulisikin riittää rajoituskeinona.

AALE PÄIVINEN

Puheenjohtaja

044 7530 581

aale.paivinen@sakkiry.fi

NOORA LUUKKA

Pääsihteeri

050 4072143

noora.luukka@sakkiry.fi

Lisätietoja:

Matti Tujula

Edunvalvonnan asiantuntija

044 7766 048

matti.tujula@sakkiry.fi